

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

ตำบลขี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สารบัญ

หน้า

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลชี้เหล็ก

๑

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๗

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๙

๑.๔ สินค้าเอกลักษณ์ที่สำคัญ

๑๐

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑๐

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑๐

๒) พื้นที่ปลูกข้าว

๑๑

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑๑

๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก

๑๔

๕) ต้นทุนการผลิต

๑๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑๕

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๑๕

๑.๕ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

๑๖

การจัดทำ TOWS Matrix

๑๗

บรรณานุกรม

๑๙

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า	
ตารางที่ ๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๑
ตารางที่ ๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด	๒
ตารางที่ ๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อย ร้อยเอ็ด	๓
ตารางที่ ๔	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๔
ตารางที่ ๕	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๕
ตารางที่ ๖	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๖
ตารางที่ ๗	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๖
ตารางที่ ๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๖
ตารางที่ ๙	แสดงทรัพยากรดิน ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๗
ตารางที่ ๑๐	แสดงจำนวนแหล่งน้ำ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๘
ตารางที่ ๑๑	แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๑๑
ตารางที่ ๑๒	แสดงต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ ปี ๒๕๖๗ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๑๕
ตารางที่ ๑๓	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๖
ตารางที่ ๑๔	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๑๗

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรร่จำแนกตามอายุ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๒
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๓
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๔
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๕
ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๗
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๘
ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๙
ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๙
ภาพที่ ๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๑๐
ภาพที่ ๑๐ แสดงชั้นความเหมาะสม (พื้นที่ ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๑๐
ภาพที่ ๑๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๑๑

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลขี้เหล็ก

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

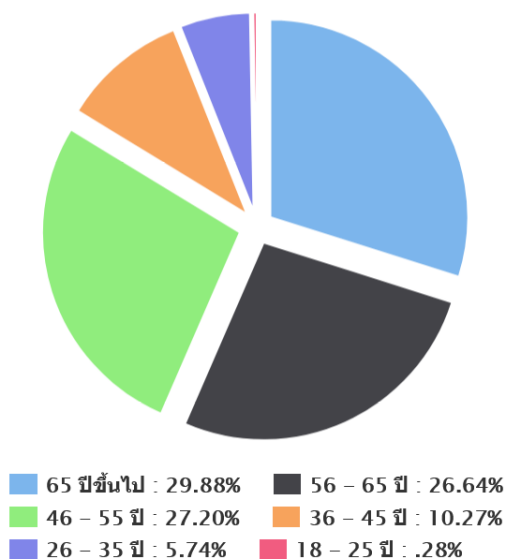
ตำบลขี้เหล็ก มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑,๐๘๑ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๒๘๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๔ อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๒๙๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๐ อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๑๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒๗ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๖๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๔ และอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลขี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓๒๓.๐๐	๒๙.๘๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๘๘.๐๐	๒๖.๖๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๙๔.๐๐	๒๗.๒๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๑๑.๐๐	๑๐.๒๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๖๒.๐๐	๕.๗๔
๑๘ - ๒๕ ปี	๓.๐๐	๐.๒๘
รวม	๑,๐๘๑.๐๐	๑๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

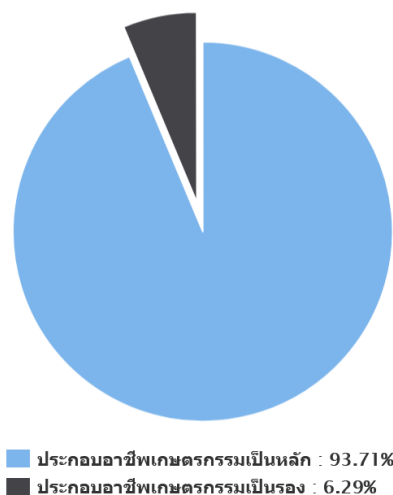
ตำบลชี้เหล็ก มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑,๐๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๗๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๙ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๐๑๓.๐๐	๙๓.๗๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๘.๐๐	๖.๒๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปทุมรัตต์, พ.ศ. ๒๕๖๘

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

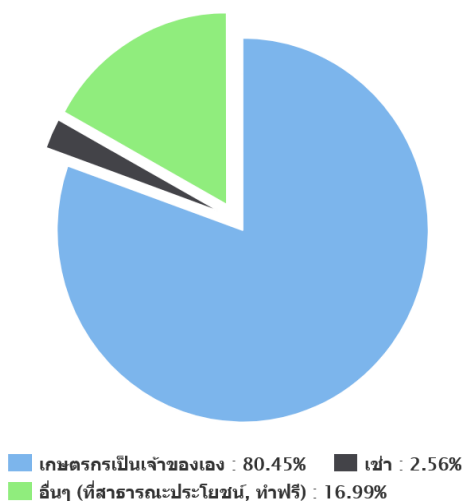
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลชี้เหล็ก ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑,๑๓๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๔๕ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๙ และเช่า จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๑๓๒.๐๐	๘๐.๔๕
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒๓๙.๐๐	๑๖.๙๙
เช่า	๓๖.๐๐	๒.๕๖

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

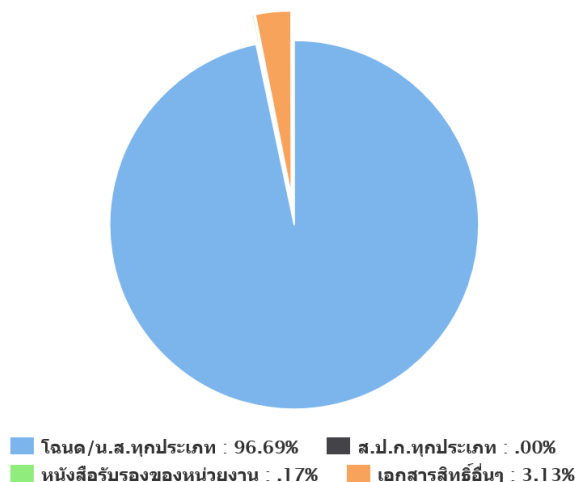
เกษตรกรตำบลชี้เหล็ก มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๓ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ ๐.๐๐ และเอกสารสิทธิ์ประเภท โฉนด จำนวน ๑,๑๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๖๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๑๑๑.๐๐	๐.๐๐	๒.๐๐	๓๖.๐๐	๑,๑๓๒.๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลชีเหล็ก มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒กลุ่ม สมาชิก ๒๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๙ แห่ง สมาชิก ๖๓ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)
ชีเหล็ก	๑	๑๐	๒	๒๐	๑	๑๐	๙	๖๓

ที่มา : กลุ่มงานสถาบันอำเภอบุพมรัตน์, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลชีเหล็ก มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๐ ศูนย์ และศพก.เครือข่าย ๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๐ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำบลชี้เหล็ก	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
ชี้เหล็ก	-	-	-	-	๑	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปทุมรัตน์, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลชี้เหล็ก มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๗ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๘ ราย หมอдинอาสา ๙ ราย อาสาปศุสัตว์ ๘ ราย และครูบัญชีอาสา ๒ ราย อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอдин อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ชี้เหล็ก	๐	๒	๐	๘	๙	๘	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปทุมรัตน์, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาณัฐชาวบ้าน (ไม่มี)

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ไม่มี)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ตำบลชี้เหล็ก มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๑ กลุ่ม ได้แก่

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิด พืช	จำนวน สมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ ประธาน
๑	นาแปลงใหญ่บ้านโนนหนามแท่ง	ข้าว	๓๘	๙๙๒.๐๐	นายธงชัย โพธิ์นาแค	๐๙๓๓๕๔๔๙๔
๒	นาแปลงใหญ่บ้านส้มโฮงน้อย ต.ชี้เหล็ก	ข้าว	๓๕	๙๙๒.๐๐	นางหอมจันทร์ ช่างถม	๐๘๙๘๔๑๒๔๖๒
๓	นาแปลงใหญ่บ้านนาแค ต.ชี้เหล็ก อ.ปทุมรัตน์	ข้าว	๗๕	๑,๐๑๓.๐๐	นายบุญ อ่อนปุย	๐๘๕๗๔๓๖๐๘๓
๔	กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านโนนหนามแท่ง (๒)	ข้าว	๓๗	๔๙๙.๐๐	นายไสว โพธิ์นาแค	๐๘๖๒๒๓๐๖๓๘

๕	กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านส้มโองน้อย (๒)	ข้าว	๓๑	๖๙๒.๐๐	นายปริญญา สัจจะวิสัย	๐๘๗๘๖๖๐๘๗๙
๖	บ้านพิลา	ข้าว	๗๕	๑,๕๑๔.๐๐	นายสุนทร กาลิงห์	๐๘๓๓๒๙๔๙๐๐
๗	บ้านชีเหล็ก หมู่ ๔ กลุ่ม ๑	ข้าว	๓๗	๔๔๖.๐๐	นายสมทรง สมภักดี	๐๙๘๖๓๘๕๕๕๘
๘	บ้านชีเหล็ก หมู่ ๔ กลุ่ม ๒	ข้าว	๓๘	๙๐๕.๐๐	นายประดิษฐ์ ทองบุ	๐๖๓๖๒๑๐๔๖๐
๙	นาแปลงใหญ่บ้านชีเหล็ก ม.๑	ข้าว	๓๐	๖๖๐.๐๐	นางนงนุช สีหา	๐๘๕๗๔๘๐๖๓๔
๑๐	นาแปลงใหญ่บ้านขามป้อม	ข้าว	๓๐	๔๖๒.๐๐	นายสังเวียน แก้วสังข์	๐๙๐๑๙๓๑๔๙๕
๑๑	กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านขามป้อม ม.๖ ต.ชีเหล็ก	ข้าว	๓๕	๓๓๑.๐๐	นายวีรพงษ์ โคตุทา	๐๙๔๕๑๓๑๑๖๕

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบุพมรัตน์, พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

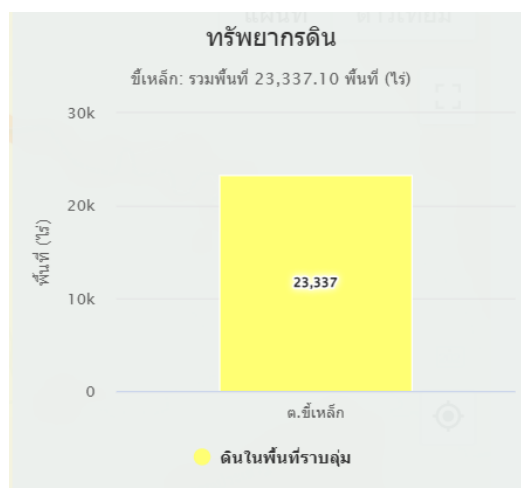
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลชีเหล็ก มีพื้นที่ ๒๓,๓๓๗.๑ ไร่ พื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีเนื้อที่ ๒๓,๓๓๗.๑ ไร่

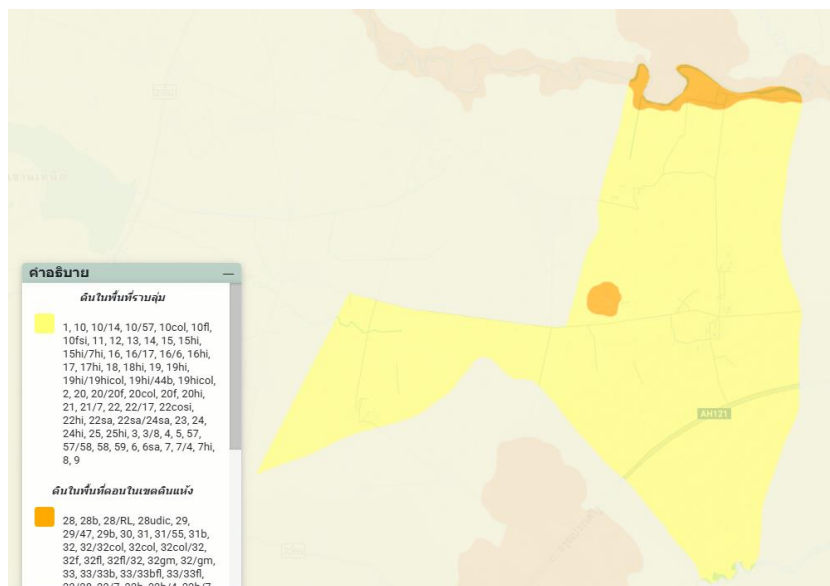
ตารางที่ ๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๓,๓๓๗.๑	๑๐๐

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลชีเหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลชีเหล็ก เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

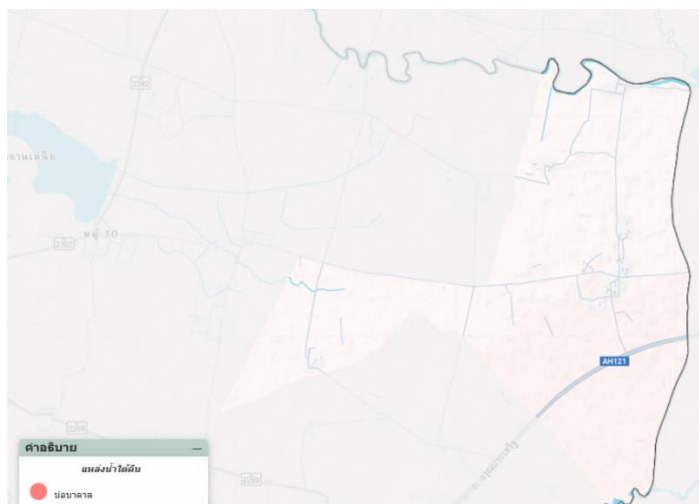
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลชีเหล็ก ๔ บ่อ

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลชีเหล็ก มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตร แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๗ แห่ง

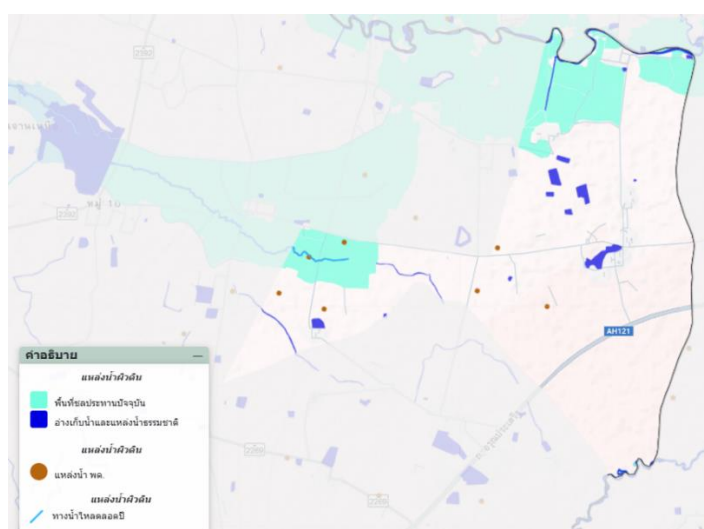
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่งน้ำ ตำบลชีเหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำบล	จำนวนแหล่งน้ำ พด.	จำนวนบ่อบาดาล
ชีเหล็ก	๗	๔

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลขี้เหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลขี้เหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (Thung Kula Rong-Hai Thai Hom Mali Rice : TKR) หมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง คือ พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ซึ่งปลูกในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในฤดูนาปี และมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ ข้าวเปลือกมีสีฟาง เมล็ดข้าว ยาว เรียว และเมล็ดไม่มีหาง ข้าว เมล็ดข้าวที่ผ่านการสีแล้ว จะมีความเลื่อมมัน จมูกข้าวเล็ก เมื่อหุงแล้วจะมีกลิ่นหอมและนุ่ม มีความยาวมากกว่า ๗.๐ มิลลิเมตร สัดส่วนความยาวต่อความกว้าง มากกว่า ๓.๒ มีท้องไข่น้อยกว่าร้อยละ ๖ ตำบลขี้เหล็กมีพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน ๑๗,๑๘๘ ไร่

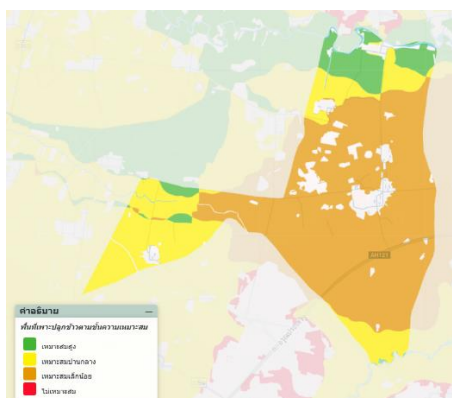
๑.๔ สีน้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลชีเหล็ก มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒๒,๒๒๔.๑๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๘๕๘.๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕,๕๕๘.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๔,๘๐๗.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๓

ภาพที่ ๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๐ แสดงชั้นความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

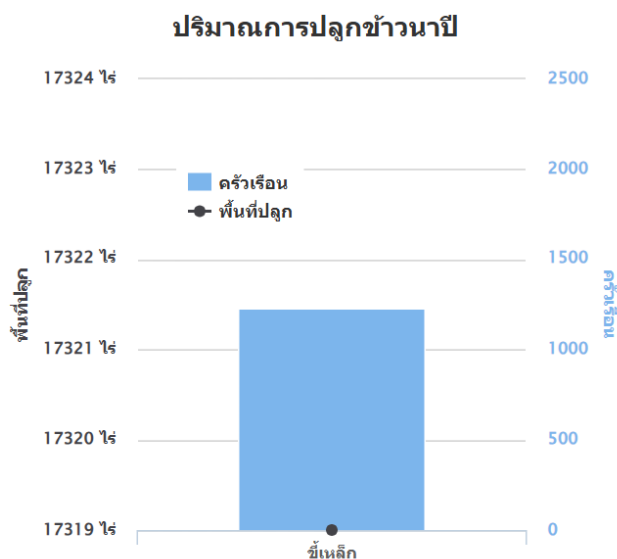
๒) พื้นที่ปลูก

ตำบลชีเหล็ก มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๗,๓๑๙ ไร่ ครั้วเรือนเกษตรกร ๑,๒๒๘ ครั้วเรือน และมีพื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๗,๓๑๙ ไร่

ตารางที่ ๑๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
ชีเหล็ก	๑,๒๒๘	๑๗,๓๑๙.๐๐	๑๗,๓๑๙.๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลชีเหล็ก อำเภอบุพมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ตำบลชีเหล็กส่วนใหญ่จะปลูกข้าวเจ้า โดยใช้พันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๐๕ และมีบางส่วนปลูกข้าวเหนียว โดยใช้พันธุ์ กข๖

(๒) การเตรียมดิน

- การเตรียมดินสำหรับการทำนาด้วยวิธีปักดำ โดยการไถตะเพื่อทำการพลิกดินชั้นล่างขึ้นมา สัมผัสออกซิเจนรวมถึงเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืชด้วย โดยทิ้งไว้ประมาณ ๑-๒ สัปดาห์ จากนั้นให้ทำการไถแปร

อีกครั้ง เพื่อเอาเศษซากพืชออกจากแปลงนาเป็นการพลิกดินที่กลบขึ้นมาเพื่อทำลายวัชพืชที่เกิดขึ้นมาใหม่ และยังเป็น การย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จากนั้นจะทำการคราดเพื่อเอาเศษ วัชพืชออกจากแปลง และเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอจนสามารถตกกล้าและปักดำได้

- การเตรียมดินสำหรับการทำนาด้วยวิธีการหว่านหรือหยอดข้าวแห้ง เป็นการเตรียมดินใน ขณะที่ไม่มียังน้ำขังในแปลงนา โดยไถตะลึงลงไปประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร พลิกกลับหน้าดินทิ้งไว้ประมาณ ๑-๒ สัปดาห์เพื่อให้ดินชั้นล่างรับออกซิเจนจากอากาศซึ่งเป็นการกำจัดวัชพืช โรคพืชและแมลงศัตรูข้าว จากนั้นไถแปร ๑-๒ ครั้ง เพื่อกำจัดวัชพืชและย่อยดิน หว่านเมล็ดข้าวแห้งหรือหยอดเมล็ดเสร็จแล้วคราดกลบเมล็ด

(๓) การปลูก

ตำบลชี้เหล็ก ส่วนใหญ่ทำนาหว่านประมาณ ๙๐ % ทำนาดำประมาณ ๑๐ %

- การทำนาหว่าน เป็นการปลูกข้าวโดยเอาเมล็ดพันธุ์หว่านลงในพื้นที่ที่ได้มีการไถเตรียมแล้ว การทำนาหว่านจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ การหว่านเมล็ดข้าวแล้วจึงไถกลบข้าว โดยขั้นแรกจะทำการไถตะลึงก่อนจากนั้นก็ หว่านเมล็ดข้าวแล้วทำการไถกลบข้าวและวัชพืชไปพร้อมกันเพื่อให้เป็นปุ๋ยสำหรับข้าว และอีกแบบหนึ่งสำหรับการปลูก ข้าวโดยการหว่านแล้วจึงทำการคราดกลบ โดยจะทำการไถกลบวัชพืชให้ตายก่อนจึงทำการหว่านเมล็ดข้าวลงไป ในแปลงนาแล้วทำการคราดกลบเมล็ดข้าว สำหรับเมล็ดข้าวที่ใช้ในการหว่านจะมีทั้งแบบการหว่านแห้งซึ่งเป็นการหว่าน เมล็ดข้าวแห้งที่ไม่ได้แช่น้ำก่อนลงไปแปลงนาที่มีน้ำบ้างแห้งสลับกันไป และอีกแบบคือการหว่านได้น้ำ เป็นการหว่าน เมล็ดข้าวที่ทำการแช่น้ำก่อนประมาณ ๒ วันเพื่อให้รากงอกก่อนแล้วนำไปหว่านลงในแปลงนาที่มีน้ำขังอยู่

- การทำนาดำ เป็นการทำนาโดยวิธีการใช้ต้นกล้าปักดำลงไปแปลงนา โดยจะทำกันในช่วง ที่มีฝนตกชุก หรือในท้องนาที่มีน้ำท่วมพอที่จะสามารถปักดำได้ ขั้นแรกจะต้องมีการเตรียมแปลงไว้สำหรับเพาะต้นกล้า เสียก่อน จากนั้นชาวนาจะนำเมล็ดพันธุ์ไปแช่น้ำไว้ประมาณ ๑-๒ คืน เมื่อรากงอกแล้วก็จะไปหว่านลงในแปลงที่เตรียม ไว้สำหรับเพาะกล้า เมื่อต้นกล้ามีอายุ ๒๕-๓๐ วัน จะถอนต้นกล้าแล้วมัดรวมไว้เป็นกำๆ ขนาดพออุ้มได้หากปลายยาวก็ จะตัดปลายใบข้าวเสียก่อน แล้วจึงนำไปปักดำที่แปลงนาที่ได้ทำการไถและคราดไว้แล้ว สำหรับระยะห่างในการดำหาก พื้นที่อุดมสมบูรณ์ก็จะปลูกห่างกว่าพื้นที่ไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์เพราะต้นข้าวจะกอใหญ่เปียดกันแน่น ทำให้รวงข้าวรับแสง ไม่ค่อยดี

(๔) ระบบการให้น้ำ

ตำบลชี้เหล็กอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลเป็นหลัก และบางพื้นที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สามารถสูบน้ำเข้าแปลงได้

(๕) การดูแลรักษา

- ระดับน้ำ ตั้งแต่เริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน ๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อย ๆ แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ต้นข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

- การกำจัดวัชพืช การใช้มือถอนหรือเครื่องมืออื่น เช่น มีด จอบ เสียม ไถ ฯลฯ การกำจัดวัชพืชในแปลงข้าวไร่ ควรทำภายใน ๔๐ วันหลังข้าวออก ประมาณ ๒-๓ ครั้ง หากทำการกำจัดวัชพืชเมื่อข้าวมีอายุมาก จะมีผลกระทบต่อผลผลิตของข้าว เนื่องจากข้าวจะเข้าสู่ระยะสร้างรวงหรือตั้งท้อง ในระยะนี้ข้าวจะยึดลำต้นสูงกว่าวัชพืช เช่นเดียวกับข้าวนาที่สูง ควรเก็บวัชพืชในนาทิ้งออกเป็นต้นเล็กๆหรือเศษวัชพืชที่ตกค้างจากการเตรียมดิน ในระยะ ๒-๔ สัปดาห์ประมาณ ๑-๒ ครั้งหรือมากกว่า หากมีจำนวนวัชพืชมากการกำจัดวัชพืชด้วยมือแต่ละครั้งควรห่างกันประมาณ ๒ สัปดาห์

- การป้องกันศัตรูศัตรูอื่น ศัตรูศัตรู เช่น นก หนู เข้าทำลาย การป้องกันอาจทำได้หลายวิธี เช่น สร้างกับดัก ทำหุ่นไล่กา ใช้คนไล่ การปลูกเป็นผืนใหญ่ การเลือกปลูกพันธุ์ที่มีการออกดอกพร้อมกัน หรือปลูกพืชอื่น เช่น ข้าวโพด แตง เพื่อล่อสัตว์ประเภทฟันแทะ

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ก่อนการปลูก เมื่อไถดะใส่วัสดุอินทรีย์บำรุงดิน เช่น มูลสัตว์ ปุ๋ยหมัก เป็นต้น ประมาณ ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม ต่อไร่ หรือใช้เศษใบไม้ในอัตราประมาณ ๑๐๐-๓๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ระยะกล้า ใส่ปุ๋ยธาตุอาหารทั้ง ๓ ธาตุ ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) และ โพแทสเซียม (K) ให้ใส่พร้อมกัน อัตรา ๕ - ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ระยะข้าวสร้างรวงอ่อน หรือ ก้านิดช่อดอก ใส่ปุ๋ยไนโตรเจน (N) อัตรา ๕ - ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ระยะข้าวตั้งท้อง ใส่ปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๕ - ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๐ - ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวข้าวเมื่อถึงระยะสุกแก่เหมาะสมคือ ๒๘-๓๐ วันหลังออกดอก มีการเก็บเกี่ยวสองลักษณะคือ แรงงานคนโดยการใช้เคียวเกี่ยวข้าวทีละหลาย ๆ รวง และเก็บเกี่ยวโดยเครื่องเกี่ยวนวด ใช้เวลาเก็บเกี่ยวเร็ว แต่ข้าวมีความชื้นสูงประมาณ ๒๕-๓๐%

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- การนวดโดยใช้เครื่องนวด ปัจจุบันยังนิยมใช้กันอยู่ในบริเวณที่ยังไม่มีรถเกี่ยวนวดใช้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็มีเครื่องทำความสะอาดอยู่ในตัวทำให้สะดวกและรวดเร็ว เสียค่าใช้จ่ายต่ำ เหมาะแก่เกษตรกรที่มีการทำนามาก ๆ และใช้คนเกี่ยว

- การใช้เครื่องเกี่ยวนวด เครื่องจะทำการเกี่ยวและนวดข้าวออกมาเลยเมล็ดข้าวที่นวดได้จะออกมา จากเครื่องนวดและบรรจุในถังเก็บหรือในกระสอบ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

ระยะปลูกใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดี หนานาน ต่อโรคและแมลง และเดินสำรวจแปลงข้าว หากพบโรคและแมลง ดำเนินการกำจัดโดยใช้ทั้งชีวภัณฑ์และสารเคมีตามลักษณะอาการ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลชีเหล็ก มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←	△	→			←	▽	→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลขี้เหล็ก มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๒,๐๐๐ – ๓,๐๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ ปี ๒๕๖๗ ตำบลขี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

รายการ	บาท
ค่าเตรียมดิน	๖๐๐-๘๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๑๐๐-๖๐๐
ค่าปุ๋ย	๕๐๐-๑๐๐๐
ค่าสารเคมีกำจัดโรค-แมลง	๑๐๐-๔๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐-๖๐๐
ค่าขนส่ง	๑๐๐-๒๐๐
ค่าแรง	๓๐๐-๕๐๐
รวม	๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอปทุมรัตน์, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาดข้าวหอมมะลิ ๑๐๕

ผลผลิตถูกขายผ่านโรงสีโดยตรงมากที่สุดโรงสีขนาดใหญ่ที่เป็นจุดรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาล ซึ่งเป็นการส่งเสริมการผูกขาดในตลาดข้าวให้กับโรงสีขนาดใหญ่รองลงมาขายผ่าน ผู้รวบรวมท้องถิ่น/ท่าข้าว และขายผ่านสถาบันเกษตรกร เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลขี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป (ไม่มี)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ (ไม่มี)

๑.๕ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทาง การแก้ไข

ตารางที่ ๑๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่ม ของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิต สินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรค-แมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. วางแผนระบบน้ำ ๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแปลงพยานเตือนการระบาดของศัตรูพืช ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เองรวมกลุ่มกัน	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านเกษตรกร และองค์กร เกษตรกร ๑. การรวมกลุ่ม	๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร	๑. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต ๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว	ทุกหมู่บ้าน	ปานกลาง
ด้านการแปรรูป ผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูป ข้าว	๑. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป ๒. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๓. ขาดมาตรฐานการรับรอง คุณภาพ	๑. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพและขอการรับรอง ๒. ศึกษานวัตกรรมแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญ	ทุกหมู่บ้าน	ปานกลาง

การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๑๔ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑. พื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกข้าวหอมมะลิ ๒. เกษตรกรมีความชำนาญในการผลิตข้าว ๓. ผลผลิตข้าวมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ๔. ผลผลิตข้าวสามารถนำไปแปรรูปได้หลากหลาย	จุดอ่อน (W) ๑. แหล่งน้ำไม่เพียงพอ ๒. เกษตรกรสูงอายุ ๓. เกษตรกรไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๔. พันธุ์ข้าวไม่ต้านทานโรค ๕. เมล็ดพันธุ์ข้าวมีพันธุ์ปน ๖. ต้นทุนการผลิตสูง ๗. มีการใช้สารเคมีในการทำนา
โอกาส (O) ๑. มีตลาดรองรับ ๒. มีความต้องการของตลาดสูง ๓. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ ให้ความสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ๔. มีกลุ่มแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ๕. มีความรู้ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. การผลิตข้าวคุณภาพดีเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ๒. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปข้าวหอมมะลิ	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒. ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้ทำการเกษตรมากขึ้น ๓. สนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำ
ภัยคุกคาม (T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. ไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตเองได้ ๓. มีภัยธรรมชาติและโรคระบาด	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) ๒. สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการป้องกันโรคแมลงศัตรูพืช ๓. แปรรูปผลผลิตในช่วงราคาตกต่ำ	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริมอื่นๆ

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ การผลิตข้าวคุณภาพดีเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
- ๑.๒ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
- ๑.๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปข้าวหอมมะลิ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๒ ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้ทำการเกษตรมากขึ้น
- ๒.๓ สนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำ

๓. กลยุทธ์ป้องกัน

- ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
- ๓.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการป้องกันโรคแมลงศัตรูพืช
- ๓.๓ แปรรูปผลผลิตในช่วงราคาตกต่ำ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริมอื่น ๆ

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๘. ปริมาณการปลูกข้าว. สืบค้น ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จาก :

<https://farmer.doae.go.th/>

..... ๒๕๖๘. พื้นที่เพาะปลูกพืช. แหล่งที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>

..... ๒๕๖๘. วิสาหกิจชุมชน. แหล่งที่มา : <https://smce.doae.go.th/>

..... ๒๕๖๘. หัวหน้าครัวเรือน, ลักษณะการประกอบอาชีพ, การถือครองที่ดิน, ประเภท
เอกสารสิทธิ์. สืบค้น ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จาก : <https://aiu.doae.go.th/>

สำนักงานสถิติจังหวัดร้อยเอ็ด. ๒๕๖๗. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดร้อยเอ็ด (GPP) ปีพ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑ .

สืบค้นวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ . จาก : https://roiet.nso.go.th/index.php?option=com_content

&view=article&id=๓๐๑:๒๙-jul-๒๐๒๐-roi-et-provincial-gross-product-gpp-year-๒๐๐๙-

๒๐๑๘&catid=๓๖